

VIENOS KONVENCIJA DĖL KONSULINIŲ SANTYKIŲ*

Valstybės, šios Konvencijos Šalys,
pažymėdamos, kad konsuliniai santykiai tarp tautų egzistuoja nuo senų laikų;
atsižvelgdamos į Jungtinių Tautų Įstatų tikslus ir principus, susijusius su suverenia valstybių lygybe, tarptautinės taikos ir saugumo palaikymu bei draugiškų santykių tarp valstybių stiprinimu;
atsižvelgdamos į tai, kad Jungtinių Tautų Konferencija dėl diplomatinės santykių ir imunitetų priėmė Vienos Konvenciją dėl diplomatinės santykių, atvirą pasirašymui nuo 1961 m. balandžio 18 d.;

įsitikinusios, kad tarptautinė konvencija dėl konsulinių santykių, privilegijų ir imunitetų taip pat prisidės prie draugiškų santykių tarp valstybių plėtros nepriklausomai nuo jų konstitucinės ir socialinės sistemos skirtumų;

suprasdamos, kad tokios privilegijos ir imunitetai suteikiami ne atskirų asmenų poreikiams tenkinti, bet siekiant užtikrinti, kad konsulinės įstaigos veiksmingai vykdytų savo funkcijas jų atstovaujamų valstybių vardu;

patvirtindamos, kad šios Konvencijos nuostatų tiesiogiai nereguluoti klausimai ir toliau bus sprendžiami laikantis tarptautinės paprotinės teisės normų,

s u s i t a r ė:

1 straipsnis Apibrėžimai

1. Šioje Konvencijoje vartojamų sąvokų reikšmė:

- a) „konsulinė įstaiga“ yra bet kuris generalinis konsulas, konsulas, vicekonsulas ar konsulinė agentūra;
- b) „konsulinė apygarda“ yra teritorija, skirta konsulinei įstaigai konsulinėms funkcijoms atlikti;
- c) „konsulinės įstaigos vadovas“ yra asmuo, kuriam pavesta vadovauti konsulinės įstaigos darbui;
- d) „konsulinis pareigūnas“ yra bet kuris asmuo, įskaitant ir konsulinės įstaigos vadovą, kuriam pavesta atlikti konsulinės funkcijas;
- e) „konsulinis darbuotojas“ yra bet kuris asmuo, konsulinėje įstaigoje atliekantis administracinę ar techninę darbą;
- f) „aptarnaujančio personalo narys“ yra bet kuris asmuo, aptarnaujantis konsulinę įstaigą;
- g) „konsulinės įstaigos nariai“ yra konsuliniai pareigūnai, konsuliniai darbuotojai ir aptarnaujančio personalo nariai;
- h) „konsulinio personalo nariai“ yra konsuliniai pareigūnai, išskyrus konsulinės įstaigos vadovą, taip pat konsuliniai darbuotojai ir aptarnaujančio personalo nariai;
- i) „privatus namų darbininkas“ yra asmuo, išimtinai dirbantis konsulinės įstaigos nario namuose;
- j) „konsulinės patalpos“ yra tik konsulinės įstaigos tikslams naudojami pastatai ar jų dalys ir jiems priklausančios žemės sklypai, nesvarbu, kieno tai nuosavybė;
- k) „konsulinį archyvą“ sudaro visi konsulinės įstaigos raštai, dokumentai, korespondencija, knygos, foto negatyvai, juostos ir registrai kartu su šifrais ir kodais, kartotekos ir kiekvienas baldas, skirtas jų apsaugai ir saugojimui.

2. Konsuliniai pareigūnai yra dviejų kategorijų: etatiniai konsuliniai pareigūnai ir garbės konsuliniai pareigūnai. Šios Konvencijos II dalies nuostatos taikomos konsulinėms įstaigoms, kurioms vadovauja etatiniai konsuliniai pareigūnai; šios Konvencijos III dalies nuostatos taikomos konsulinėms įstaigoms, kurioms vadovauja garbės konsuliniai pareigūnai.

* Jungtinių Tautų Tarptautinių sutarčių sąvado Nr. 8638. Lietuvos Respublikai įsigaliojo 1992 m. vasario 14 d.

3. Konsulinių įstaigų narių, kurie yra valstybės, kurioje yra ta konsulinė įstaiga, piliečiai ar nuolatiniai gyventojai, ypatingam statusui taikomas šios Konvencijos 71 straipsnis.

I DALIS BENDRIEJI KONSULINIAI SANTYKIAI

I skyrius KONSULINIŲ SANTYKIŲ UŽMEZGIMAS IR PALAIKYMAS

2 straipsnis Konsulinių santykių užmezgimas

1. Konsuliniai santykiai tarp valstybių užmezgami abipusiu sutikimu.
2. Sutikimas užmegzti diplomatinius santykius tarp valstybių reiškia sutikimą užmegzti konsulinius santykius, jei nenurodyta priešingai.
3. Diplomatinį santykių nutraukimas *ipso facto* nereiškia konsulinių santykių nutraukimo.

3 straipsnis Konsulinių funkcijų vykdymas

Konsulines funkcijas vykdo konsulinės įstaigos. Jas taip pat vykdo diplomatinės atstovybės, laikydamosi šios Konvencijos nuostatų.

4 straipsnis Konsulinės įstaigos steigimas

1. Konsulinė įstaiga gali būti įsteigta valstybės teritorijoje tik tai valstybei sutinkant.
2. Konsulinės įstaigos buvimo vietą, jos klasifikaciją ir konsulinę apygardą nustato atstovaujamoji valstybė, o patvirtina priimančioji valstybė.
3. Atstovaujamoji valstybė vėliau gali keisti konsulinės įstaigos buvimo vietą, jos klasifikaciją ar konsulinę apygardą tik priimančiajai valstybei sutikus.
4. Priimančiosios valstybės sutikimas taip pat reikalingas tais atvejais, jei generalinis konsulas ar konsulas ketina atidaryti vicekonsulatą ar konsulinę agentūrą kitoje vietoje, nei jie patys yra įsteigti.
5. Išankstinis priimančiosios valstybės sutikimas taip pat reikalingas atidarant įstaigą, kuri yra esamos konsulinės įstaigos dalis, jei ta įstaiga yra kitoje vietovėje nei pati konsulinė įstaiga.

5 straipsnis Konsulinės funkcijos

Konsulinės funkcijos yra šios:

- a) atstovaujamosios valstybės, jos piliečių ir juridinių asmenų interesų gynimas priimančiojoje valstybėje laikantis tarptautinės teisės normų;
- b) prekybinių, ekonominių, kultūrinių ir mokslinių ryšių tarp atstovaujamosios ir priimančiosios valstybių plėtojimas bei kitų draugiškų santykių tarp jų skatinimas laikantis šios Konvencijos nuostatų;
- c) informacijos apie priimančiosios valstybės prekybinį, ekonominį, kultūrinį ir mokslinį gyvenimą bei įvykius rinkimas teisėtomis priemonėmis, šios informacijos perdavimas atstovaujamosios valstybės vyriausybei bei jos teikimas suinteresuotiems asmenims;

d) pasų ir kelionės dokumentų išdavimas atstovaujamosios valstybės piliečiams, taip pat vizų ar atitinkamų dokumentų išdavimas asmenims, ketinantiems vykti į atstovaujamąją valstybę;

e) pagalba atstovaujamosios valstybės piliečiams ir juridiniams asmenims;

f) notarinių, civilinės registracijos ir panašių veiksmų atlikimas, taip pat atskirų administracinių funkcijų atlikimas su sąlyga, kad tai neprieštarauja priimančiosios valstybės įstatymams;

g) atstovaujamosios valstybės piliečių ir juridinių asmenų interesų apsauga palikimo atsiradimo (*succession mortis causa*) atveju priimančiosios valstybės teritorijoje, laikantis pastarosios įstatymų;

h) nepilnamečių ir kitų asmenų, neturinčių visiško veiksnio ir esančių atstovaujamosios valstybės piliečiais, interesų gynimas nepažeidžiant priimančiosios valstybės įstatymų, ypač jei tokiems asmenims reikia globos ar rūpybos;

i) remiantis priimančiosios valstybės praktika ir nustatyta tvarka, atstovavimas atstovaujamosios valstybės piliečiams ar to atstovavimo organizavimas priimančiosios valstybės teismuose ar kitose įstaigose siekiant pagal priimančiosios valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus imtis laikinų priemonių šių piliečių teisėms ir interesams apsaugoti, jei šie piliečiai dėl buvimo vietos ar kitų priežasčių negali tinkamu laiku pradėti ginti savo teisių ir interesų;

j) teisminių ir neteisminių dokumentų perdavimas, teisminių pavedimų bei pavedimų apklausti atlikimas pagal galiojančias tarptautines sutartis, o nesant tokių sutarčių, kitu būdu, atitinkančiu priimančiosios valstybės įstatymus;

k) atstovaujamosios valstybės įstatymuose numatytų teisių prižiūrėti ir inspektuoti atstovaujamosios valstybės laivus ir orlaivius bei jų įgulų narius įgyvendinimas;

l) pagalbos teikimas laivams ir orlaiviams, nurodytiems šio straipsnio k) punkte, bei jų įgulų nariams, pareiškimų apie laivo kelionę priėmimas, laivo dokumentų nagrinėjimas ir tvirtinimas bei, nepažeidžiant priimančiosios valstybės kompetentingų institucijų teisių, bet kokių atsitikimų, kurie įvyko kelionės metu, tyrimas, kapitono, pareigūnų ir jūreivių ginčų sprendimas tiek, kiek leidžia atstovaujamosios valstybės įstatymai ir kiti teisės aktai;

m) vykdymas bet kokių kitų funkcijų, kurias atstovaujamoji valstybė paveda atlikti konsulinei įstaigai, kurių nedraudžia priimančiosios valstybės įstatymai ir kiti teisės aktai, arba dėl kurių neprieštarauja priimančioji valstybė, arba kurie numatyti galiojančiose atstovaujamosios valstybės ir priimančiosios valstybės tarptautinėse sutartyse.

6 straipsnis

Konsulinių funkcijų vykdymas už konsulinės apygardos ribų

Susidarius ypatingoms aplinkybėms ir priimančiajai valstybei pritarus, konsulinis pareigūnas gali atlikti savo funkcijas už savo konsulinės apygardos ribų.

7 straipsnis

Konsulinių funkcijų atlikimas trečiojoje valstybėje

Atstovaujamoji valstybė, informavusi suinteresuotas valstybes, gali įgalioti konsulinę įstaigą, įsteigtą vienoje valstybėje, atlikti konsulines funkcijas kitoje valstybėje, jei nė viena iš šių valstybių tam neprieštarauja.

8 straipsnis

Konsulinių funkcijų vykdymas trečiosios valstybės vardu

Atitinkamai informavus priimančiąją valstybę, atstovaujamosios valstybės konsulinė įstaiga gali atlikti konsulines funkcijas priimančiojoje valstybėje trečiosios valstybės vardu, jei tam neprieštarauja priimančioji valstybė.

9 straipsnis

Konsulinių įstaigų vadovų klasės

1. Konsulinių įstaigų vadovai skirstomi į keturias klases:

- a) generaliniai konsulai;
- b) konsulai;
- c) vicekonsulai;
- d) konsuliniai agentai.

2. Šio straipsnio 1 punktą neriboja nė vienos Susitariančiosios Šalies teisės paskirti konsulinius pareigūnus, kurie nėra konsulinių įstaigų vadovai.

10 straipsnis

Konsulinių įstaigų vadovų skyrimas ir priėmimas

1. Atstovaujamoji valstybė skiria konsulinių įstaigų vadovus, priimančioji valstybė juos priima atlikti konsulines funkcijas.

2. Konsulinės įstaigos vadovo skyrimo ir priėmimo formalumus nustato atitinkamai atstovaujamosios ir priimančiosios valstybės įstatymai ir papročiai, atsižvelgiant į šios Konvencijos nuostatas.

11 straipsnis

Konsulinis patentas ar pranešimas apie paskyrimą

1. Atstovaujamoji valstybė, kiekvieną kartą paskirdama konsulinės įstaigos vadovą, suteikia jam konsulinį patentą ar lygiavertį dokumentą, kuriame nurodomos jo pareigos ir paprastai jo pavardė, kategorija ir klasė, konsulinė apygarda ir konsulinės apygardos buvimo vieta.

2. Atstovaujamoji valstybė perduoda konsulinį patentą ar lygiavertį dokumentą diplomatiniais kanalais ar kitu tinkamu būdu valstybės, kurioje konsulinės įstaigos vadovas atliks savo funkcijas, vyriausybei.

3. Jei priimančioji valstybė sutinka, atstovaujamoji valstybė gali vietoj konsulinio patento ar lygiavertio dokumento nusiųsti priimančiajai valstybei pranešimą, kuriame pateikiami šio straipsnio 1 punkte nurodyti duomenys.

12 straipsnis

Egzekvatūra

1. Konsulinės įstaigos vadovui leidžiama pradėti atlikti savo funkcijas priimančiajai valstybei suteikus leidimą – egzekvatūrą nepriklausomai nuo šio leidimo formos.

2. Valstybė, kuri atsisako išduoti egzekvatūrą, neprivalo nurodyti atstovaujamajai valstybei tokio atsisakymo priežasčių.

3. Atsižvelgiant į 13 ir 15 straipsnių nuostatas, konsulinės įstaigos vadovas nepradedą eiti savo pareigų, kol negauna egzekvatūros.

13 straipsnis

Konsulinių įstaigų vadovų laikinas priėmimas

Kol bus suteikta egzekvatūra, konsulinės įstaigos vadovui gali būti leista laikinai atlikti savo funkcijas. Tokiu atveju taikomos šios Konvencijos nuostatos.

14 straipsnis **Pranešimas konsulinės apygardos įstaigoms**

Jei konsulinės įstaigos vadovas net ir laikinai priimamas atlikti savo funkcijas, priimančioji valstybė nedelsdama apie tai praneša konsulinės apygardos kompetentingoms institucijoms. Ji taip pat užtikrina, kad būtų imtasi būtinų priemonių suteikti konsulinės įstaigos vadovui galimybes atlikti savo pareigas ir naudotis šios Konvencijos nuostatų privilegijomis.

15 straipsnis **Konsulinės įstaigos vadovo funkcijų laikinas atlikimas**

1. Jei konsulinės įstaigos vadovas negali atlikti savo funkcijų arba šios pareigos neužimtos, konsulinės įstaigos vadovo pareigas gali eiti laikinasis konsulinės įstaigos vadovas.

2. Laikinais einančio konsulinės įstaigos vadovo pareigas asmens pavardę priimančiosios valstybės Užsienio reikalų ministerijai ar jos nurodytai institucijai praneša arba atstovaujamosios valstybės diplomatinė atstovybė, arba, jei ši valstybė neturi tokios atstovybės priimančiojoje valstybėje, konsulinės įstaigos vadovas, o jei jis to negali padaryti, tuomet praneša bet kuri atstovaujamosios valstybės kompetentinga institucija. Paprastai pranešama iš anksto. Priimančioji valstybė gali leisti laikinai eiti įstaigos vadovo pareigas asmeniui, kuris nėra atstovaujamosios valstybės diplomatinis agentas ar konsulinis pareigūnas priimančiojoje valstybėje, tik jeigu ši tam pritaria.

3. Kompetentingos priimančiosios valstybės institucijos suteikia laikinai einančiam įstaigos vadovo pareigas asmeniui pagalbą ir apsaugą. Kol laikinai einantis pareigas įstaigos vadovas vadovauja įstaigai, šios Konvencijos nuostatos yra jam taikomos tuo pačiu pagrindu kaip ir konsulinės įstaigos vadovui. Tačiau priimančioji valstybė neprivalo suteikti laikinai einančiam pareigas įstaigos vadovui jokių lengvatų, privilegijų ar imunitetų, kuriomis konsulinės įstaigos vadovas naudojasi tik dėl sąlygų, kurių laikinai einantis pareigas įstaigos vadovas neatitinka.

4. Kai atstovaujamoji valstybė, esant šio straipsnio 1 punkte nurodytoms aplinkybėms, laikinai einančiu pareigas įstaigos vadovu paskiria savo diplomatinės atstovybės priimančiojoje valstybėje diplomatinio personalo narį, jis ir toliau naudojasi diplomatinėmis privilegijomis ir imunitetais, jei tam neprieštarauja priimančioji valstybė.

16 straipsnis **Konsulinių įstaigų vadovų vyresnybė**

1. Vienos klasės konsulinių įstaigų vadovų vyresnybė nustatoma pagal egzekvatūros suteikimo datą.

2. Tačiau jei konsulinės įstaigos vadovas prieš gaudamas egzekvatūrą yra priimtas laikinai atlikti savo funkcijas, jo vyresnybė yra nustatoma pagal laikino priėmimo datą; ši vyresnybė išlaikoma ir suteikus egzekvatūrą.

3. Vyresnybės tvarka tarp dviejų ar daugiau konsulinių įstaigų vadovų, kuriems buvo suteikta egzekvatūra ar jie buvo laikinai priimti tą pačią dieną, nustatoma pagal datą, kai jų konsuliniai patentai ar panašūs dokumentai ar pranešimai, nurodyti 11 straipsnio 3 punkte, buvo įteikti priimančiajai valstybei.

4. Laikinais einantys pareigas konsulinių įstaigų vadovai yra žemesnės vyresnybės už visus konsulinių įstaigų vadovus, o jų tarpusavio vyresnybė nustatoma pagal datą, kai jie pradėjo laikinai vykdyti įstaigų vadovų funkcijas, kaip nurodyta pranešimuose pagal 15 straipsnio 2 punktą.

5. Garbės konsuliniai pareigūnai, konsulinių įstaigų vadovai yra žemesnės vyresnybės už etatinius konsulinių įstaigų vadovus kiekvienoje klasėje. Jų vyresnybė nustatoma laikantis aukščiau pateiktuose punktuose nurodytos tvarkos ir taisyklių.

6. Konsulinių įstaigų vadovai yra aukštesnės vyresnybės už tokio statuso neturinčius konsulinius pareigūnus.

17 straipsnis

Konsulinių pareigūnų atliekami diplomatiniai aktai

1. Valstybėje, kurioje atstovaujamoji valstybė neturi diplomatinės atstovybės ir nėra atstovaujama trečiosios valstybės diplomatinės atstovybės, konsuliniam pareigūnui, priimančiajai valstybei sutikus ir nepakeičiant jo konsulinio statuso, gali būti leista atlikti diplomatinius aktus. Tokių diplomatinų aktų atlikimas nesuteikia konsuliniam pareigūnui jokios teisės reikalauti diplomatinų privilegijų ir imunitetų.

2. Konsulinis pareigūnas, informavus apie tai priimančiąją valstybę, gali būti paskirtas atstovaujamosios valstybės atstovu prie bet kokios tarptvoriausybinių organizacijos. Einant šias pareigas, jam suteikiamos tokios privilegijos ir imunitetai, kokios suteikiamos tokiam atstovui pagal tarptautinę paprotinę teisę ar tarptautines sutartis; tačiau atliekant bet kurias konsulines funkcijas jam nesuteikiamas didesnis imunitetas nuo jurisdikcijos negu tas, kuris konsuliniam pareigūnui suteikiamas pagal šią Konvenciją.

18 straipsnis

Vieno asmens paskyrimas dviejų ar daugiau valstybių konsuliniu pareigūnu

Dvi ar daugiau valstybių, priimančiajai valstybei pritarus, gali paskirti tą patį asmenį konsuliniu pareigūnu šioje valstybėje.

19 straipsnis

Konsulinio personalo narių paskyrimas

1. Vadovaudamasi 20, 22 ir 23 straipsnių nuostatomis, atstovaujamoji valstybė gali laisvai paskirti konsulinio personalo narius.

2. Atstovaujamoji valstybė praneša priimančiajai valstybei visų konsulinių pareigūnų, išskyrus konsulinės įstaigos vadovą, pavardes, kategoriją ir klasę, kad priimančioji valstybė turėtų pakankamai laiko pasinaudoti savo teisėmis pagal 23 straipsnio 3 punktą, jei ji to pageidauja.

3. Atstovaujamoji valstybė gali, jei to reikalauja jos įstatymai ir kiti teisės aktai, prašyti priimančiosios valstybės išduoti egzekvatūrą konsuliniam pareigūnui, nesančiam konsulinės įstaigos vadovu.

4. Priimančioji valstybė gali, jei to reikalauja jos įstatymai, išduoti egzekvatūrą konsuliniam pareigūnui, nesančiam konsulinės įstaigos vadovu.

20 straipsnis

Konsulinio personalo dydis

Jei nėra vienareikšmio susitarimo dėl konsulinio personalo dydžio, priimančioji valstybė gali pasiūlyti, kad personalo dydis neviršytų tokių ribų, kokias ji laiko pagrįstomis ir įprastomis, atsižvelgiant į konsulinėje apygardoje susiklosčiusias aplinkybes ir sąlygas bei į konkrečios konsulinės įstaigos poreikius.

21 straipsnis

Konsulinės įstaigos konsulinių pareigūnų vyresnybė

Atstovaujamosios valstybės diplomatinė atstovybė arba, jei ši valstybė neturi tokios atstovybės priimančiojoje valstybėje, konsulinės įstaigos vadovas praneša priimančiosios valstybės Užsienio reikalų ministerijai arba jos paskirtai institucijai apie konsulinės įstaigos konsulinių pareigūnų vyresnybės seką ir bet koki jos pasikeitimą.

22 straipsnis Konsulinių pareigūnų pilietybė

1. Konsuliniai pareigūnai paprastai turėtų būti atstovaujamosios valstybės piliečiai.
2. Konsuliniais pareigūnais negali būti skiriami asmenys, turintys priimančiosios valstybės pilietybę be pastarosios vienareikšmio pritarimo, kuris gali būti atšauktas bet kuriuo metu.
3. Priimančioji valstybė gali pasilikti teisę taikyti tokias pat nuostatas trečiosios valstybės piliečiams, kurie nėra tuo pačiu metu ir atstovaujamosios valstybės piliečiai.

23 straipsnis Nepageidaujami asmenys

1. Priimančioji valstybė gali bet kuriuo metu pranešti atstovaujamajai valstybei, kad konsulinis pareigūnas yra nepageidaujamas (*persona non grata*) arba kad bet kuris kitas konsulinio personalo narys yra nepriimtinas. Tokiu atveju atstovaujamoji valstybė privalo arba atšaukti tokį asmenį, arba atleisti jį iš pareigų konsulinėje įstaigoje.
2. Jei atstovaujamoji valstybė atsisako vykdyti arba per pakankamą laiko tarpą neįvykdo savo įsipareigojimų, numatytų šio straipsnio 1 punkte, priimančioji valstybė gali arba atšaukti šio asmens egzekvatūrą, arba atsisakyti pripažinti tokį asmenį konsulinio personalo nariu.
3. Asmuo, paskirtas konsulinės įstaigos nariu, gali būti paskelbtas nepriimtinu prieš jam atvykstant į priimančiosios valstybės teritoriją, arba, jam jau esant priimančiojoje valstybėje, prieš pradėdant eiti pareigas konsulinėje įstaigoje. Bet kuriuo atveju atstovaujamoji valstybė privalo atšaukti jo paskyrimą.
4. Šio straipsnio 1 ir 3 punktuose nurodytais atvejais priimančioji valstybė neprivalo nurodyti atstovaujamajai valstybei savo sprendimo priežasčių.

24 straipsnis Priimančiosios valstybės informavimas apie paskyrimą, atvykimą ir išvykimą

1. Priimančiosios valstybės užsienio reikalų ministerijai arba jos paskirtai institucijai pranešama apie:
 - a) konsulinės įstaigos narių paskyrimą, jų atvykimą po paskyrimo į konsulinę įstaigą, jų galutinį išvykimą ar jų funkcijų pasibaigimą bei kitus jų statusui įtakos turinčius pasikeitimus, kurie įvyko atliekant pareigas konsulinėje įstaigoje;
 - b) priklausančio konsulinės įstaigos nario šeimai ir kartu su juo gyvenančio asmens atvykimą ir galutinį išvykimą bei atitinkamais atvejais apie tai, kad tas arba kitas asmuo tapo ar nustojo buvęs konsulinės įstaigos nario šeimos nariu;
 - c) privačių namų darbininkų atvykimą ir galutinį išvykimą bei atitinkamais atvejais apie šių darbo santykių pasibaigimą;
 - d) priimančiosios valstybės gyventojų priėmimą bei atleidimą iš darbo konsulinėje įstaigoje ar darbą privačiais namų darbininkais, suteikiantį teisę į privilegijas ir imunitetus.
2. Esant galimybei, apie atvykimą ir galutinį išvykimą pranešama iš anksto.

II skyrius KONSULINIŲ FUNKCIJŲ PASIBAIGIMAS

25 straipsnis Konsulinės įstaigos nario funkcijų pasibaigimas

Konsulinės įstaigos nario funkcijos pasibaigia *inter alia*:

- a) atstovaujamajai valstybei pranešus priimančiajai valstybei apie jo funkcijų pasibaigimą;
- b) atšaukus egzekvatūrą;
- c) priimančiajai valstybei pranešus atstovaujamajai valstybei apie jos atsisakymą pripažinti jį konsulinio personalo nariu.

26 straipsnis Išvykimas iš priimančiosios valstybės teritorijos

Net kilus ginkluotam konfliktui, priimančioji valstybė suteikia konsulinės įstaigos nariams ir privatiems namų darbininkams, ne priimančiosios valstybės piliečiams, bei kartu gyvenantiems jų šeimų nariams nepriklausomai nuo pilietybės, būtiną laiko tarpą ir sąlygas, kurios padėtų jiems pasirengti išvykimui ir išvykti kiek įmanoma greičiau aukščiau minėtų narių funkcijoms pasibaigus. Skyrium imant, priimančioji valstybė, jei reikia, suteikia reikiamas transporto priemones jiems patiems išvykti ir jų turtui išvežti, išskyrus priimančiojoje valstybėje įgytą turtą, kurį išvežti išvykimo metu yra draudžiama.

27 straipsnis Konsulinių patalpų ir archyvų bei atstovaujamosios valstybės interesų apsauga esant ypatingoms aplinkybėms

1. Nutraukus konsulinius santykius tarp dviejų valstybių:
 - a) priimančioji valstybė gerbia ir saugo konsulines patalpas kartu su konsulinės įstaigos turtu ir konsuliniais archyvais net ir kilus ginkluotam konfliktui;
 - b) atstovaujamoji valstybė gali patikėti konsulinių patalpų kartu su joje esančiu turtu ir konsuliniais archyvais saugojimą trečiajai valstybei, kuri yra priimtina priimančiajai valstybei;
 - c) atstovaujamoji valstybė gali patikėti savo ir savo piliečių interesų apsaugą trečiajai valstybei, kuri yra priimtina priimančiajai valstybei.
 - c) atstovaujamoji valstybė gali patikėti trečiajai valstybei, dėl kurios sutinka priimančioji valstybė, savo ir savo piliečių interesų apsaugą.
2. Laikinais ar visam laikui uždarius konsulinę įstaigą, taikomos šio straipsnio 1 punkto a) papunkčio nuostatos. Be to,
 - a) jei atstovaujamoji valstybė, kurios priimančiojoje valstybėje neatstovauja diplomatinė atstovybė, turi tos valstybės teritorijoje kitą konsulinę įstaigą, pastarajai gali būti patikėta saugoti uždarytos konsulinės įstaigos patalpas kartu su joje esančiu turtu ir konsuliniais archyvais bei vykdyti konsulines funkcijas tos konsulinės įstaigos apygardoje; arba
 - b) jei atstovaujamoji valstybė neturi nei diplomatinės atstovybės, nei kitos konsulinės įstaigos priimančiojoje valstybėje, taikomos šio straipsnio 1 punkto b) ir c) papunkčių nuostatos.

II DALIS KONSULINIŲ ĮSTAIGŲ, ETATINIŲ KONSULINIŲ PAREIGŪNŲ IR KITŲ KONSULINĖS ĮSTAIGOS NARIŲ LENGVATOS, PRIVILEGIJOS IR IMUNITETAI

I skyrius

KONSULINĖS ĮSTAIGOS LENGVATOS, PRIVILEGIJOS IR IMUNITETAİ

28 straipsnis

Konsulinės įstaigos darbo sąlygos

Priimančioji valstybė sudaro konsulinei įstaigai visas sąlygas vykdyti savo funkcijas.

29 straipsnis

Valstybės vėliavos ir herbo naudojimas

1. Atstovaujamoji valstybė turi teisę naudoti savo vėliavą ir herbą priimančiojoje valstybėje laikydamasi šio straipsnio nuostatų.
2. Atstovaujamosios valstybės vėliava gali būti iškelta ir herbas iškabinamas ant pastato, kuriame įsikūrusi konsulinė įstaiga, bei prie įėjimo į konsulinę įstaigą, ant konsulinės įstaigos vadovo rezidencijos bei ant jo transporto priemonės, kai ji naudojama oficialiems tarnybos tikslams.
3. Įgyvendinant šiuo straipsniu suteiktą teisę, atsižvelgiama į priimančiosios valstybės įstatymus, kitus teisės aktus bei papročius.

30 straipsnis

Aprūpinimas patalpomis

1. Priimančioji valstybė arba suteikia atstovaujamajai valstybei pagalbą įsigyjant, vadovaujantis jos įstatymais, šiai konsulinei įstaigai būtinas patalpas savo teritorijoje, arba padeda pastarajai apsirūpinti jomis kitu būdu.
2. Jei reikia, ji taip pat padeda konsulinei įstaigai aprūpinti tinkamu gyvenamuoju plotu jos narius.

31 straipsnis

Konsulinių patalpų neliečiamybė

1. Konsulinės patalpos neliečiamos, kiek tai numato šis straipsnis.
2. Priimančiosios valstybės institucijos negali įžengti į tą konsulinių patalpų dalį, kuri naudojama išimtinai konsulinės įstaigos darbo tikslams, be atstovaujamosios valstybės konsulinės įstaigos vadovo, jo nustatyto asmens ar diplomatinės atstovybės vadovo sutikimo. Tačiau konsulinės įstaigos vadovo sutikimas gali būti preziumuojamas gaisro ar kitos nelaimės atveju, kai reikalingos neatidėliotinos apsaugos priemonės.
3. Vadovaudamasi šio straipsnio 2 punkto nuostatomis, priimančioji valstybė privalo imtis visų reikiamų veiksmų konsulinės įstaigos patalpoms apsaugoti nuo bet kokio įsiveržimo ar žalos padarymo ir užkirsti kelią bet kokiam atstovybės rimties sutrikdymui ar orumo pažeminimui.
4. Konsulinės patalpos, jų baldai, konsulinės įstaigos nuosavybė ir transporto priemonės turi imunitetą nuo bet kokios rekvizicijos formos krašto apsaugos ar viešojo naudojimo tikslams. Jei tokiems tikslams yra būtina ekspropriacija, imamasi visų galimų priemonių, kad nebūtų trukdoma atlikti konsulines funkcijas, o atstovaujamajai valstybei nedelsiant išmokama tolygi ir veiksminga kompensacija.

32 straipsnis

Konsulinių įstaigų atleidimas nuo mokesčių

1. Konsulinės patalpos ir etatinio konsulinės įstaigos vadovo rezidencija, kurios nuosavybės teisė priklauso atstovaujamajai valstybei, jos įgaliotam asmeniui arba yra jų nuomojamos,

atleidžiamos nuo visų nacionalinių, regioninių ar municipalinių rinkliavų ir mokesčių, išskyrus mokesčius už suteiktas konkrečias paslaugas.

2. Atleidimas nuo mokesčių, numatytas šio straipsnio 1 punkte, netaikomas rinkliavoms ir mokesčiams, kuriais pagal priimančiosios valstybės teisės normas apmokestinami asmenys, esantys sutartiniuose santykiuose su atstovaujama valstybe ar jos įgaliotu asmeniu.

33 straipsnis **Konsulinių dokumentų ir archyvų neliečiamybė**

Konsuliniai archyvai ir dokumentai neliečiami bet kuriuo metu, kur jie bebūtų.

34 straipsnis **Judėjimo laisvė**

Priimančioji valstybė užtikrina visų konsulinės įstaigos narių judėjimo ir kelionių laisvę savo teritorijoje, jei jos įstatymai ir kiti teisės aktai dėl zonų, kurių lankymas draudžiamas ar ribojamas valstybės saugumo sumetimais, nenumato kitaip.

35 straipsnis **Susižinojimo laisvė**

1. Priimančioji valstybė leidžia ir saugo laisvą konsulinės įstaigos susižinojimą visais oficialiais klausimais. Susisiekdama su atstovaujamosios valstybės vyriausybe, diplomatinėmis atstovybėmis ir kitomis konsulinėmis įstaigomis, kur jos bebūtų, konsulinė įstaiga gali naudotis visomis tinkamomis priemonėmis, įskaitant diplomatinius ar konsulinius kurjerius, diplomatinį ar konsulinį paštą, koduotus ar šifruotus pranešimus. Tačiau įrengti ir eksploatuoti bevielius siųstuvus konsulinė įstaiga gali tik priimančiajai valstybei sutinkant.

2. Oficiali konsulinės įstaigos korespondencija neliečiama. Oficiali korespondencija suprantama kaip visa korespondencija, susijusi su konsuline įstaiga ir jos funkcijomis.

3. Konsulinis paštas negali būti atidarytas ar sulaikytas. Nepaisant to, jei priimančiosios valstybės kompetentingos institucijos turi rimtą priežastį manyti, kad paštu siunčiama ne korespondencija, dokumentai ar daiktai, nurodyti šio straipsnio 4 punkte, jos gali reikalauti, kad atstovaujamosios valstybės įgaliotas atstovas atidarytų paštą jų akivaizdoje. Jei atstovaujamosios valstybės institucijos atsisako patenkinti šį prašymą, paštas grąžinamas į jo išsiuntimo vietą.

4. Visi konsulinio pašto maišai turi turėti aiškius išorinius atpažinimo ženklus; juose gali būti gabenama tik oficiali korespondencija, dokumentai bei daiktai, skirti išimtinai oficialiam naudojimui.

5. Konsuliniam kurjeriui išduodamas oficialus dokumentas, nurodantis jo statusą bei maišų, sudarančių konsulinį paštą, kiekį. Be priimančiosios valstybės pritarimo juo negali būti paskirtas nei priimančiosios valstybės pilietis, nei, išskyrus atvejus, kai jis yra atstovaujamosios valstybės pilietis, priimančiosios valstybės nuolatinis gyventojas. Atliekant funkcijas, jam suteikiama priimančiosios valstybės apsauga. Jis naudojasi asmens neliečiamybe ir negali būti sulaikytas ar laikomas suimtas jokia forma.

6. Atstovaujamoji valstybė, jos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos gali paskirti konsulinius kurjerius vienkartinėms užduotims atlikti (*ad hoc* konsulinius kurjerius). Tokiais atvejais taip pat taikomos šio straipsnio 5 punkto nuostatos, tačiau šiame punkte nurodyti imunitetai nebeteikiami, kai toks kurjeris pristato gavėjui jam patikėtą konsulinį paštą.

7. Konsulinis paštas gali būti patikėtas į iš anksto numatytą uostą vykstančio laivo kapitonui ar civilinio orlaivio vadui. Jiems išduodamas oficialus dokumentas, kuriame nurodomas konsulinį paštą sudarančių maišų kiekis, tačiau minėti asmenys nepripažįstami konsuliniais kurjeriais.

Suderinusi su atitinkamomis vietos institucijomis, konsulinė įstaiga gali pasiųsti vieną iš savo narių tiesiogiai ir nekliudomai perimti paštą iš laivo kapitono ar orlaivio vado.

36 straipsnis

Susižinojimas ir ryšiai su atstovaujamosios valstybės piliečiais

1. Siekiant palengvinti konsulinių funkcijų, susijusių su atstovaujamosios valstybės piliečiais, atlikimą:

a) konsuliniai pareigūnai laisvai bendrauja su atstovaujamosios valstybės pareigūnais ir yra jų priimami. Atstovaujamosios valstybės piliečiai turi tokią pat laisvę susižinoti su atstovaujamosios valstybės konsuliniais pareigūnais ir susitikti su jais;

b) priimančiosios valstybės kompetentingos institucijos nedelsdamos informuoja atstovaujamosios valstybės konsulinę įstaigą, kai jos konsulinės apygardos ribose atstovaujamosios valstybės pilietis yra sulaikomas, suimamas iki teismo proceso ar bet kuriuo kitu būdu sulaikomas ir jei šis pilietis reikalauja, kad apie tai būtų pranešta. Bet kokius pranešimus, kuriuos konsulinei įstaigai siunčia sulaikytasis ar suimtas, minėtos institucijos perduoda nedelsdamos. Minėtos institucijos nedelsdamos išaiškina minėtam asmeniui jo teises, nurodytas šiame papunktyje;

c) konsuliniai pareigūnai turi teisę aplankyti suimtą ar sulaikytą atstovaujamosios valstybės pilietį jų laikymo vietoje, tiesiogiai bendrauti ir susirašinėti su juo, pasirūpinti jo teisine gynyba. Jie taip pat turi teisę aplankyti bet kurį sulaikytą ar suimtą iki nuosprendžio paskelbimo atstovaujamosios valstybės pilietį. Nepaisant to, konsuliniai pareigūnai susilaiko nuo atstovavimo suimtam ar sulaikytam asmeniui, jeigu jis aiškiai tam prieštarauja.

2. Šio straipsnio 1 punkte numatytos teisės įgyvendinamos laikantis priimančiosios valstybės įstatymų ir kitų teisės aktų su sąlyga, kad šie įstatymai ir kiti teisės aktai turi užtikrinti visišką tikslų, kuriems suteikiamos teisės pagal šį straipsnį, įgyvendinimą.

37 straipsnis

Informavimas apie mirties, globos ir rūpybos, laivų ir orlaivių avarijų atvejus

Jei tokia informacija yra žinoma priimančiosios valstybės kompetentingoms institucijoms, jos privalo:

a) atstovaujamosios valstybės piliečio mirties atveju nedelsdamos informuoti konsulinę įstaigą, kurios apygardoje tas pilietis mirė;

b) nedelsdamos informuoti kompetentingą konsulinę įstaigą apie bet kurį atvejį, kai globos ar rūpybos steigimas atitinka nepilnamečio ar kito visiško veiksnio neturinčio atstovaujamosios valstybės piliečio interesus. Tačiau šios informacijos suteikimas nekliudo taikyti priimančiosios valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus, reguliuojančius globos ir rūpybos steigimą;

c) nedelsdamos informuoti arčiausiai nelaimės vietos esančią konsulinę įstaigą, jei laivas, priklausantis atstovaujamajai valstybei, sudūžta ar užplaukia ant seklumos priimančiosios valstybės teritorinėje jūroje ar vidaus vandenyse arba atstovaujamojoje valstybėje registruotas orlaivis patiria avariją priimančiosios valstybės teritorijoje.

38 straipsnis

Susižinojimas su priimančiosios valstybės institucijomis

Atlikdami savo funkcijas, konsuliniai pareigūnai gali kreiptis į:

a) savo konsulinės apygardos kompetentingas vietos valdžios institucijas;

b) priimančiosios valstybės kompetentingas centrines institucijas tiek, kiek tai leidžia priimančiosios valstybės įstatymai, kiti teisės aktai ir papročiai ar atitinkamos tarptautinės sutartys.

39 straipsnis **Konsulinės rinkliavos ir mokesčiai**

1. Konsulinė įstaiga priimančiosios valstybės teritorijoje už konsulinių veiksmų atlikimą gali rinkti konsulines rinkliavas ir mokesčius, kuriuos numato atstovaujamosios valstybės įstatymai.

2. Lėšos, gautos iš šio straipsnio 1 punkte nurodytos rinkliavos ir mokesčių, bei kvitai už tokią rinkliavą ir mokesčius atleidžiami nuo bet kokių mokesčių priimančiojoje valstybėje.

II skyrius **ETATINIŲ KONSULINIŲ PAREIGŪNŲ IR KITŲ KONSULINĖS ĮSTAIGOS NARIŲ** **LENGVATOS, PRIVILEGIJOS IR IMUNITETAİ**

40 straipsnis **Konsulinių pareigūnų apsauga**

Priimančioji valstybė rodo deramą pagarbą konsuliniams pareigūnams ir imasi visų reikiamų priemonių, kad būtų išvengta bet kokio pasikėsینimo į jų asmenį, laisvę ar orumą.

41 straipsnis **Konsulinių pareigūnų asmens neliečiamybė**

1. Konsuliniai pareigūnai negali būti sulaikomi ar laikomi suimti iki teismo proceso, išskyrus atvejus, kai padarytas sunkus nusikaltimas, ir tik kompetentingos teismo įstaigos sprendimu.

2. Išskyrus šio straipsnio 1 punkte numatytus atvejus, konsuliniams pareigūnams negali būti paskirta laisvės atėmimo bausmė ar kita forma suvaržyta jų asmens laisvė, išskyrus įsiteisėjusio teismo nuosprendžio vykdymą.

3. Jei konsuliniam pareigūnui yra iškeliama baudžiamoji byla, jis privalo atvykti į kompetentingas institucijas. Nepaisant to, proceso metu turi būti rodoma derama pagarba jo oficialiai padėčiai ir, išskyrus šio straipsnio 1 punkte nurodytus atvejus, kiek įmanoma mažiau kliudoma jam atlikti konsulines funkcijas. Jei esant šio straipsnio 1 punkte numatytoms aplinkybėms yra būtina suimti konsulinį pareigūną, procesas turi vykti kiek įmanoma greičiau.

42 straipsnis **Pranešimas apie sulaikymą, suėmimą arba teisminį persekiojimą**

Apie konsulinio personalo nario sulaikymą, jo suėmimą iki teismo ar baudžiamosios bylos jam iškėlimą priimančioji valstybė nedelsdama praneša konsulinės įstaigos vadovui. Jei bet kuri tokia priemonė yra taikoma pastarajam, priimančioji valstybė diplomatiniais kanalais praneša apie tai atstovaujamajai valstybei.

43 straipsnis **Imunitetas nuo jurisdikcijos**

1. Konsuliniams pareigūnams ir konsuliniams darbuotojams netaikoma priimančiosios valstybės teisminių arba administracinių institucijų jurisdikcija už veiksmus, padarytus atliekant konsulines funkcijas.

2. Tačiau šio straipsnio 1 punkto nuostatos netaikomos civilinėse bylose dėl:

a) konsulinio pareigūno ar konsulinio darbuotojo sudarytos sutarties, kurioje jis tiesiogiai arba netiesiogiai neatstovauja atstovaujamajai valstybei; arba

b) trečiosios šalies reikalavimo atlyginti žalą, padarytą dėl nelaimingo atsitikimo, kurį sukėlė automobilis, laivas ar orlaivis, įvykusio priimančiojoje valstybėje.

44 straipsnis

Pareiga duoti parodymus

1. Konsulinės įstaigos nariai gali būti pakviesti liudyti teismo ar administraciniame procese. Konsulinis darbuotojas ar aptarnaujančio personalo narys gali atsisakyti duoti parodymus tik šio straipsnio 3 punkte numatytais atvejais. Jei konsulinis pareigūnas atsisako duoti parodymus, jam negali būti taikomos jokios prievartinės priemonės ar sankcijos.

2. Institucija, prašanti konsulinio pareigūno duoti parodymus, stengiasi nesikišti į jo funkcijų atlikimą. Kai įmanoma, ji gali apklausti pareigūną jo rezidencijoje ar konsulinėje įstaigoje arba priimti jo parodymus raštu.

3. Konsulinės įstaigos nariai jokių būdu neprivalo duoti parodymų dėl klausimų, susijusių su jų funkcijų atlikimu, arba pateikti su tuo susijusią oficialią korespondenciją ir dokumentus. Jie taip pat turi teisę atsisakyti duoti parodymus apie atstovaujamosios valstybės teisę.

45 straipsnis

Atsisakymas nuo privilegijų ir imunitetų

1. Atstovaujamoji valstybė gali atsisakyti bet kurių 41, 43 ir 44 straipsniuose numatytų konsulinės įstaigos nario privilegijų ir imunitetų.

2. Visais atvejais atsisakymas turi būti aiškiai išreikštas, išskyrus šio straipsnio 3 punkte numatytus atvejus, ir raštu perduotas priimančiajai valstybei.

3. Konsulinio pareigūno ar konsulinio darbuotojo pradėtas procesas, kuriame jis gali turėti imunitetą nuo jurisdikcijos pagal 43 straipsnį, atima jam teisę remtis imunitetu nuo jurisdikcijos ginantis nuo priešiškinio, tiesiogiai susijusio su pradiniu ieškiniu.

4. Imuniteto nuo jurisdikcijos atsisakymas civiliniame ar administraciniame procese nereiškia, kad atsisakyta imuniteto nuo priemonių, susijusių su sprendimo vykdymu; tokio imuniteto gali būti atsisakyta atskirai.

46 straipsnis

Atleidimas nuo užsieniečių registravimo ir leidimo apsigyventi suteikimo

1. Konsuliniai pareigūnai, konsuliniai darbuotojai bei kartu gyvenantys jų šeimų nariai atleidžiami nuo visų priimančiosios valstybės įstatymuose numatytų pareigų dėl užsieniečių registravimo ir leidimo apsigyventi suteikimo.

2. Tačiau šio straipsnio 1 punkto nuostatos netaikomos jokiame konsuliniame darbuotojui, kurio atstovaujamoji valstybė nėra nuolat įdarbinusi arba kuris priimančiojoje valstybėje siekdamas asmeninės naudos užsiima privačia veikla, taip pat jokiame tokio darbuotojo šeimos nariui.

47 straipsnis

Atleidimas nuo leidimo dirbti suteikimo

1. Konsulinės įstaigos nariai, kiek tai susiję su jų darbu atstovaujamosios valstybės tarnyboje, atleidžiami nuo bet kokių pareigų dėl leidimo dirbti suteikimo, kurias nustato priimančiosios valstybės įstatymai ir kiti teisės aktai dėl užsieniečių darbo.

2. Konsulinių pareigūnų ir konsulinių darbuotojų privatūs namų darbininkai, jei jie siekdami asmeninės naudos priimančiojoje valstybėje neužsiima kita veikla, atleidžiami nuo bet kokių šio straipsnio 1 punkte nurodytų pareigų.

48 straipsnis

Išimtys iš socialinio aprūpinimo sistemos

1. Jei tai neprieštarauja šio straipsnio 3 punkto nuostatomis, konsulinės įstaigos nariai, kiek tai susiję su jų tarnyba atstovaujamajai valstybei, bei kartu gyvenantys jų šeimų nariai yra atleidžiami nuo priimančiojoje valstybėje galiojančių socialinio aprūpinimo prievolių.

2. Atleidimas, numatytas šio straipsnio 1 punkte, taip pat taikomas privatiems namų darbininkams, dirbantiems tik konsulinės įstaigos nariams, jei:

- a) jie nėra priimančiosios valstybės piliečiai arba nuolatiniai gyventojai; ir
- b) jiems taikomos atstovaujamosios arba trečiosios valstybės socialinės apsaugos nuostatos.

3. Konsulinės įstaigos nariai, įdarbinę asmenis, kuriems nėra taikomas šio straipsnio 2 punkte numatytas atleidimas, turi vykdyti priimančiosios valstybės darbdaviams taikomas socialinio aprūpinimo prievoles.

4. Atleidimas nuo prievolių, numatytas šio straipsnio 1 ir 2 punktuose, neužkerta kelio savanoriškai dalyvauti priimančiosios valstybės socialinio aprūpinimo sistemoje, jei toks dalyvavimas yra leidžiamas.

49 straipsnis

Atleidimas nuo mokesčių

1. Konsuliniai pareigūnai, konsuliniai darbuotojai ir kartu gyvenantys jų šeimų nariai atleidžiami nuo visų asmenų ir nekilnojamojo turto, valstybinių, regioninių ar municipalinių mokesčių ir rinkliavų, išskyrus:

- a) netiesioginius mokesčius, paprastai įskaičiuotus į prekių ir paslaugų kainą;
- b) nekilnojamojo turto mokesčius ir rinkliavas už asmeninį turtą, esantį priimančiosios valstybės teritorijoje, vadovaujantis 32 straipsnio nuostatomis;
- c) paveldimo turto ir paveldėjimo mokesčius priimančiajai valstybei, jei 51 straipsnio b) punkto nuostatos nenumato kitaip;
- d) pajamų mokesčius už asmens pajamas, gaunamas iš šaltinio priimančiojoje valstybėje, įskaitant mokesčius už kapitalo padidėjimo pajamas bei mokesčius už kapitalą, investuotą į verslo ar finansų įmones priimančiojoje valstybėje;
- e) mokesčius už suteiktas konkrečias paslaugas;
- f) žyminį, registravimo ir analogiškus mokesčius, hipotekos mokesčius bei atlyginimą už atliekamus notarinius veiksmus, jei 23 straipsnio nuostatos nenumato kitaip.

2. Aptarnaujančio personalo nariai atleidžiami nuo mokesčių už darbo užmokestį, kurį gauna už savo tarnybą.

3. Konsulinės įstaigos nariai, įdarbinantys asmenis, kurie nėra atleidžiami nuo pajamų mokesčio už darbo užmokestį ar kitą atlygį, vykdo priimančiosios valstybės įstatymų ir kitų teisės aktų numatytus reikalavimus darbdaviams dėl pajamų mokesčio mokėjimo.

50 straipsnis

Atleidimas nuo maitinimo mokesčių ir muitinio patikrinimo

1. Priimančioji valstybė, vadovaudamasi savo įstatymais ir kitais teisės aktais, leidžia įvežti ir atleidžia nuo visų maitinimo mokesčių ir susijusių rinkliavų, išskyrus atlyginimą už sandėliavimą, pervežimą ir panašias paslaugas:

- a) prekes, skirtas oficialiam naudojimui konsulinėje įstaigoje;

b) prekes, skirtas konsulinio pareigūno arba kartu gyvenančių jo šeimos narių asmeniniam naudojimui, įskaitant daiktus skirtus jo įsikūrimui. Vartojimo prekių turi būti ne daugiau, nei reikia šiems asmenims tiesiogiai suvartoti.

2. Konsuliniai pareigūnai naudojami šio straipsnio 1 punkte nurodytomis privilegijomis ir imunitetais įveždami daiktus, reikalingus pirminiam įsikūrimui.

3. Asmeninis konsulinių pareigūnų ir kartu gyvenančių jų šeimų narių bagažas atleidžiamas nuo apžiūros. Jis gali būti patikrintas tik esant rimtam pagrindui manyti, kad vežami daiktai, kuriems netaikomos šio straipsnio 1 punkte paminėtos išimtys, arba daiktai, kuriuos įvežti arba išvežti draudžia priimančiosios valstybės įstatymai ir kiti teisės aktai, arba jų įvežimą ir išvežimą reguliuoja karantino taisyklės. Tokia apžiūra gali būti atliekama tik diplomatui arba jo šeimos nariui dalyvaujant.

51 straipsnis

Konsulinės įstaigos nario ir jo šeimos turtas

Konsulinės įstaigos nario ar kartu gyvenančio jo šeimos nario mirties atveju priimančioji valstybė:

a) leidžia išvežti mirusiojo kilnojamąjį turtą, išskyrus bet kokį priimančiojoje valstybėje įgytą turtą, kurio išvežimas buvo draudžiamas jo mirties metu;

b) neapmokestina valstybiniais, regioniniais ar municipaliniais paveldimo turto ar paveldėjimo mokesčiais bei perleidimo mokesčiais už kilnojamąjį turtą, kuris buvo priimančiojoje valstybėje dėl to, kad joje buvo mirusysis, kaip atstovybės narys arba atstovybės nario šeimos narys.

52 straipsnis

Atleidimas nuo asmeninių prievolių ir įnašų

Priimančioji valstybė atleidžia konsulinės įstaigos narius ir kartu gyvenančius jų šeimų narius nuo visų darbo ir kitų viešųjų prievolių, nepriklausomai nuo jų pobūdžio, bei karinių prievolių, tokių kaip rekvizicija, kontribucija ar kariuomenės postovis.

53 straipsnis

Konsulinių privilegijų ir imunitetų suteikimas bei nebeteikimas

1. Kiekvienas konsulinės įstaigos narys naudojami šioje Konvencijoje numatytais privilegijomis ir imunitetais nuo to momento, kai atvyksta į priimančiosios valstybės teritoriją, vykdamas pradėti eiti savo pareigų, arba, jeigu jis jau yra toje teritorijoje, nuo momento, kai jis pradeda eiti savo pareigas konsulinėje įstaigoje.

2. Kartu gyvenantiems konsulinės įstaigos nario šeimos nariams ir jo privatiems namų darbininkams šioje Konvencijoje numatytos privilegijos ir imunitetai teikiami nuo tos dienos, kai jis pradeda naudotis privilegijomis ir imunitetais pagal šio straipsnio 1 punktą, arba nuo jų atvykimo į priimančiosios valstybės teritoriją dienos, arba nuo tos dienos, kai jie tapo tokios šeimos nariais ar privačiais namų darbininkais, priklausomai nuo to, kas įvyko vėliau.

3. Pasibaigus konsulinės įstaigos nario funkcijoms, jo, kartu gyvenančio jo šeimos nario ar jo privataus namų darbininko privilegijos ir imunitetai paprastai nebeteikiami nuo to momento, kai šis asmuo išvyksta iš priimančiosios valstybės, arba kai pasibaigia tam reikalingas laiko tarpas, priklausomai, kas įvyksta anksčiau, bet iki to laiko toliau teikiami net ir kilus ginkluotam konfliktui. Asmenų, nurodytų šio straipsnio 2 punkte, privilegijos ir imunitetai nebeteikiami, kai jie nustoja kartu gyventi ar nustoja dirbti konsulinės įstaigos nariui, su sąlyga, kad, jei tokie asmenys ketina palikti priimančiąją valstybę per pagrįstą laiką, jų privilegijos ir imunitetai toliau teikiami iki jų išvykimo laiko.

4. Konsulinio pareigūno ar konsulinio darbuotojo imunitetas nuo jurisdikcijos už veiksmus, atliktus vykdant savo funkcijas, išlieka neribotą laiką.

5. Mirus konsulinės įstaigos nariui, kartu gyvenantys jo šeimos nariai naudojami jiems suteiktomis privilegijomis ir imunitetais tol, kol nepalieka priimančiosios valstybės arba kol nesibaigia tam reikalingas laiko tarpas, priklausomai nuo to, kas įvyksta anksčiau.

54 straipsnis **Trečiųjų valstybių įsipareigojimai**

1. Jei konsulinis pareigūnas kerta trečiosios valstybės teritoriją, turėdamas, jei reikia, šios valstybės vizą, arba yra joje pakeliui į konsulinę įstaigą, į kurią yra paskirtas arba grįžta tęsti savo funkcijų, bei grįžta į atstovaujamąją valstybę, ši trečioji valstybė suteikia visus imunitetus, numatytus kituose šios Konvencijos straipsniuose ir reikalingus jo tranzitui ar grįžimui užtikrinti. Ta pati nuostata galioja bet kuriam kartu gyvenančiam ir privilegijomis bei imunitetais besinaudojančiam jo šeimos nariui, kuris lydi diplomata, atskirai keliauja pas jį ar grįžta į atstovaujamąją valstybę.

2. Esant aplinkybėms, panašioms į numatytas šio straipsnio 1 punkte, trečiosios valstybės nekliudo kirsti jų teritoriją kitiems konsulinės įstaigos nariams ar kartu gyvenantiems jų šeimų nariams.

3. Oficialiai korespondencijai ir kitiems oficialiems pranešimams, įskaitant koduotus arba šifruotus pranešimus, siunčiamiems per jų teritoriją, trečiosios valstybės suteikia tą pačią laisvę ir apsaugą, kurią priimančioji valstybė yra įsipareigojusi suteikti pagal šią Konvenciją. Jos suteikia per jų teritoriją vykstantiems konsuliniais kurjeriams, turintiems, jei reikia, šios valstybės vizą, ir konsuliniam paštui tokią pat neliečiamybę ir apsaugą, kokią priimančioji valstybė yra įsipareigojusi suteikti pagal šią Konvenciją.

4. Trečiųjų valstybių įsipareigojimai, numatyti šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, taikomi ir asmenims, nurodytiems šiose dalyse, bei oficialiems pranešimams ir konsuliniam paštui, kurių buvimas trečiosios valstybės teritorijoje yra nulemtas nenugalimos jėgos (*force majeure* aplinkybėmis).

55 straipsnis **Priimančiosios valstybės įstatymų ir kitų teisės aktų gerbimas**

1. Neribojant jų privilegijų ir imunitetų, visi asmenys, kurie naudojami tokiomis privilegijomis ir imunitetais, privalo gerbti priimančiosios valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus. Jie taip pat privalo nesikišti į šios valstybės vidaus reikalus.

2. Konsulinės patalpos negali būti naudojamos tikslams, nesuderinamiems su konsulinių funkcijų atlikimu.

3. Šio straipsnio 2 punkto nuostatos neatmeta galimybės įrengti kitų institucijų ar įstaigų biurus toje pastato dalyje, kurioje yra konsulinė įstaiga, su sąlyga, jei jiems skirtos patalpos yra atskirtos nuo patalpų, kuriomis naudojasi konsulinė įstaiga. Tokiu atveju aukščiau minėti biurai pagal šią Konvenciją nelaikomi konsulinių patalpų dalimi.

56 straipsnis **Civilinės atsakomybės draudimas**

Konsulinės įstaigos nariai laikosi visų priimančiosios valstybės įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų dėl draudimo nuo žalos, padarytos trečiajai šaliai naudojant bet kokį automobilį, laivą ar orlaivį.

57 straipsnis

Specialios nuostatos dėl privačios veiklos, kuria siekiama asmeninės naudos

1. Etatiniai konsuliniai pareigūnai negali siekdami asmeninės naudos užsiimti priimančiojoje valstybėje profesine arba komercine veikla.
2. Šioje dalyje numatytos privilegijos ir imunitetai nesuteikiami:
 - a) konsuliniams darbuotojams arba aptarnaujančio personalo nariams, kurie priimančiojoje valstybėje siekdami asmeninės naudos užsiima privačia veikla;
 - b) asmens, nurodyto šio punkto a papunktyje, šeimos nariams arba jo privatiems namų darbininkams;
 - c) konsulinės įstaigos nario šeimos nariams, kurie patys siekdami asmeninės naudos užsiima priimančiojoje valstybėje bet kokia privačia veikla.

III DALIS

GARBĖS KONSULINIŲ PAREIGŪNŲ BEI KONSULINIŲ ĮSTAIGŲ, KURIOMS VADOVAUJA TOKIE PAREIGŪNAI, REŽIMAS

58 straipsnis

Bendrosios nuostatos dėl lengvatų, privilegijų ir imunitetų

1. 28, 29, 30, 34, 35, 36, 37, 38 ir 39 straipsniai, 54 straipsnio 3 punktas bei 55 straipsnio 2 ir 3 punktai taikomi konsulinėms įstaigoms, kurioms vadovauja garbės konsulinis pareigūnas. Be to, tokių konsulinių įstaigų lengvatas, privilegijas ir imunitetus reguliuoja 59, 60, 61 ir 62 straipsniai.
2. 42 ir 43 straipsniai, 44 straipsnio 3 punktas, 45 ir 53 straipsniai bei 55 straipsnio 1 punktas taikomi garbės konsuliniams pareigūnams. Be to, tokių konsulinių pareigūnų lengvatas, privilegijas ir imunitetus reguliuoja 63, 64, 65, 66 ir 67 straipsniai.
3. Privilegijos ir imunitetai, numatyti šioje Konvencijoje, nesuteikiami garbės konsulinio pareigūno šeimos nariams ar konsuliniams darbuotojams, dirbantiems konsulinėje įstaigoje, kuriai vadovauja garbės konsulinis pareigūnas.
4. Pasikeitimas konsuliniu paštu tarp dviejų skirtingose valstybėse esančių konsulinių įstaigų, kurioms vadovauja garbės konsuliniai pareigūnai, neleidžiamas be šių dviejų valstybių sutikimo.

59 straipsnis

Konsulinių patalpų apsauga

Priimančioji valstybė imasi reikiamų priemonių konsulinės įstaigos, kuriai vadovauja garbės konsulinis pareigūnas, patalpoms apsaugoti nuo bet kokio įsiveržimo ar žalos padarymo ir užkirsti kelią bet kokiam jos rimties sutrikdymui ar orumo pažeminimui.

60 straipsnis

Atleidimas nuo mokesčių už konsulines patalpas

1. Konsulinės įstaigos, kuriai vadovauja garbės konsulinis pareigūnas, patalpos, kurios nuosavybės teise priklauso atstovaujamajai valstybei arba jos nuomos, atleidžiamos nuo visų valstybinių, regioninių ir municipalinių mokesčių ir rinkliavų už nuosavas ar nuomojamas konsulines patalpas, išskyrus mokesčius už suteiktas konkrečias paslaugas.
2. Atleidimas nuo mokesčių, numatytas šio straipsnio 1 punkte, netaikomas tokiems mokesčiams ir rinkliavoms, kuriais pagal priimančiosios valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus apmokestinamas asmuo, esantis sutartiniuose santykiuose su atstovaujamąja valstybe.

61 straipsnis

Konsulinių archyvų ir dokumentų neliečiamybė

Konsulinės įstaigos, kuriai vadovauja garbės konsulinis pareigūnas, archyvai ir dokumentai yra neliečiami bet kuriuo metu, kur jie bebūtų, su sąlyga, kad jie laikomi atskirai nuo kitų raštų ir dokumentų bei, skyrium imant, nuo konsulinės įstaigos vadovo ir bet kurio su juo dirbančio asmens asmeninės korespondencijos, knygų, dokumentų ar kitos medžiagos, susijusių su jų profesija ar verslu.

62 straipsnis

Atleidimas nuo muito mokesčių

Priimančioji valstybė pagal savo priimtus įstatymus leidžia įvežti ir atleidžia nuo visų muito ir kitų susijusių mokesčių, išskyrus mokesčius už saugojimą, pervežimą ir panašias paslaugas, su sąlyga, jei jie yra skirti oficialiam konsulinės įstaigos, kuriai vadovauja garbės konsulinis pareigūnas, naudojimui, šiuos daiktus: herbus, vėliavas, iškabas, antspaudus, oficialius spaudinius, įstaigos baldus, įstaigos įrangą bei panašius daiktus, kuriuos atstovaujamoji valstybė siunčia konsulinei įstaigai savo nuožiūra ar pastarosios prašymu.

63 straipsnis

Baudžiamosios bylos

Jei garbės konsuliniam pareigūnui iškeliama baudžiamoji byla, jis privalo atvykti į kompetentingas institucijas. Nepaisant to, proceso metu turi būti rodoma derama pagarba jo oficialiai padėčiai, išskyrus atvejus, kai jis yra sulaikytas ar laikomas suimtas, ir kiek įmanoma mažiau kliudoma jam atlikti konsulines funkcijas. Jei suimti konsulinį pareigūną būtina, procesas turi vykti kiek įmanoma greičiau.

64 straipsnis

Garbės konsulinių pareigūnų apsauga

Priimančioji valstybė privalo suteikti garbės konsuliniam pareigūnui tokią apsaugą, kokios gali prireikti atsižvelgiant į jo oficialias pareigas.

65 straipsnis

Atleidimas nuo užsieniečių registravimo ir leidimo apsigyventi suteikimo

Garbės konsuliniai pareigūnai, jeigu jie, siekdami asmeninės naudos, neužsiima privačia komercine ar profesine veikla priimančiojoje valstybėje, atleidžiami nuo visų priimančiosios valstybės įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatytų pareigų dėl užsieniečių registravimo ir leidimo apsigyventi suteikimo.

66 straipsnis

Atleidimas nuo mokesčių

Garbės konsulinis pareigūnas atleidžiamas nuo visų mokesčių ir rinkliavų už atlyginimus ir kitas išmokas, kurias jam moka atstovaujamoji valstybė už konsulinių funkcijų atlikimą.

67 straipsnis

Atleidimas nuo asmeninių prievolių ir įnašų

Priimančioji valstybė atleidžia garbės konsulinius pareigūnus nuo visų darbo ir kitų viešųjų prievolių nepriklausomai nuo jų pobūdžio bei karinių prievolių, tokių kaip rekvizicija, kontribucija ar kariuomenės postovis.

68 straipsnis

Garbės konsulinių pareigūnų institucijos fakultatyvinis pobūdis

Kiekviena valstybė laisvai nusprendžia, ar ji skirs bei ar priims garbės konsulinius pareigūnus.

IV DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

69 straipsnis

Konsuliniai pareigūnai, kurie nėra konsulinės įstaigos vadovai

1. Kiekviena valstybė laisvai nusprendžia, ar ji steigs bei ar priims konsulines agentūras, kurioms vadovauja konsuliniai pareigūnai, kurie atstovaujamosios valstybės nėra paskirti konsulinės įstaigos vadovais.

2. Sąlygos, kurioms esant šio straipsnio 1 punkte numatytos konsulinės agentūros gali vykdyti savo veiklą, bei joms vadovaujančių konsulinių pareigūnų privilegijos ir imunitetai nustatomi atstovaujamosios valstybės ir priimančiosios valstybės susitarimu.

70 straipsnis

Diplomatinių atstovybių atliekamos konsulinės funkcijos

1. Šios Konvencijos nuostatų, kiek leidžia kontekstas, turi laikytis diplomatinės atstovybės atliekamos konsulines funkcijas.

2. Diplomatinės atstovybės narių, kurie paskirti dirbti konsuliniame skyriuje ar kuriems kitaip pavesta atlikti atstovybės konsulines funkcijas, pavardės pranešamos priimančiosios valstybės užsienio reikalų ministerijai ar šios ministerijos nurodytai institucijai.

3. Vykdydama konsulines funkcijas, diplomatinė atstovybė gali kreiptis į:

- a) konsulinės apygardos vietos valdžios institucijas;
- b) priimančiosios valstybės centrinės institucijas, jei tai leidžia priimančiosios valstybės įstatymai, kiti teisės aktai ir papročiai ar atitinkamos tarptautinės sutartys.

4. Diplomatinės atstovybės narių, nurodytų šio straipsnio 2 punkte, privilegijas ir imunitetus nustato tarptautinės teisės normos, reguliuojančios diplomatinis santykius.

71 straipsnis

Priimančiosios valstybės piliečiai ir nuolatiniai gyventojai

1. Išskyrus papildomas lengvatas, privilegijas ir imunitetus, kuriuos suteikia priimančioji valstybė, konsuliniai pareigūnai, kurie yra priimančiosios valstybės piliečiai ar nuolatiniai gyventojai, naudojami tik imunitetu nuo jurisdikcijos ir asmens neliečiamybe už oficialius veiksmus, atliktus vykdant konsulines funkcijas, bei privilegija, numatyta 44 straipsnio 3 punkte. Priimančiosios valstybės įsipareigojimas, numatytas 42 straipsnyje, taikomas ir šiems konsuliniams pareigūnams. Jei tokiam konsuliniam pareigūnui iškeliama baudžiamoji byla, išskyrus atvejus, kai

jis yra sulaikytas ar laikomas suimtas, procesas turi vykti kiek įmanoma mažiau kliudant atlikti konsulinės funkcijas.

2. Kiti konsulinės įstaigos nariai, kurie yra priimančiosios valstybės piliečiai ar jos nuolatiniai gyventojai, jų šeimų nariai, taip pat konsulinių pareigūnų, nurodytų šio straipsnio 1 punkte, šeimų nariai naudojami tik tomis lengvatomis, privilegijomis ir imunitetais, kurias jiems suteikia priimančioji valstybė. Tie konsulinės įstaigos narių šeimų nariai ir tie privatūs namų darbininkai, kurie patys yra priimančiosios valstybės piliečiai ar jos nuolatiniai gyventojai, taip pat naudojami tik tomis lengvatomis, privilegijomis ir imunitetais, kurias jiems suteikia priimančioji valstybė. Tačiau priimančioji valstybė vykdo savo jurisdikciją šiems asmenims taip, kad be reikalo netrukdytų atlikti konsulinės įstaigos funkcijas.

72 straipsnis **Nediskriminavimas**

1. Šios Konvencijos nuostatas priimančioji valstybė turi taikyti nediskriminuodama nė vienos valstybės.

2. Diskriminacija nelaikoma:

a) jeigu priimančioji valstybė riboja kokių nors šios Konvencijos nuostatų taikymą atsižvelgdama į šių nuostatų taikymo apribojimus jos konsulinėms įstaigoms atstovaujamojoje valstybėje;

b) jeigu laikydamosi papročių arba susitarimo valstybės teikia viena kitai palankesnę režimą nei tas, kurio reikalauja šios Konvencijos nuostatos.

73 straipsnis **Šios Konvencijos santykis su kitomis tarptautinėmis sutartimis**

1. Šios Konvencijos nuostatos neturi įtakos kitoms galiojančioms valstybių tarptautinėms sutartims.

2. Niekas šioje Konvencijoje neuždraudžia valstybėms sudaryti tarptautines sutartis, kurios patvirtina, papildo ar praplečia šios Konvencijos nuostatas.

V DALIS **BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

74 straipsnis **Pasirašymas**

Šią Konvenciją gali pasirašyti visos valstybės, Jungtinių Tautų organizacijos arba jos specializuotųjų agentūrų narės, Tarptautinio Teismo Statuto narės, taip pat bet kurios kitos valstybės, kurias Jungtinių Tautų Generalinė asamblėja yra pakvietusi tapti Konvencijos Šalimis: iki 1963 m. spalio 31 d.- Austrijos Respublikos federalinėje užsienio reikalų ministerijoje, ir vėliau, iki 1964 m. kovo 31 d.- Jungtinių Tautų centrinėje būstinėje Niujorke.

75 straipsnis **Ratifikavimas**

Ši Konvencija turi būti ratifikuojama. Ratifikaciniai raštai deponuojami Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui.

76 straipsnis

Prisijungimas

Prie šios Konvencijos gali prisijungti bet kuri valstybė, priskiriama vienai iš keturių kategorijų, išvardytų 74 straipsnyje. Prisijungimo dokumentai deponuojami Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui.

77 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Ši Konvencija įsigalioja trisdešimtą dieną, skaičiuojant nuo tos dienos, kai dvidešimt antrieji ratifikaciniai raštai arba prisijungimo prie šios Konvencijos dokumentai buvo deponuoti Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui.

2. Deponavus dvidešimt antruosius ratifikacinius raštus arba prisijungimo prie šios Konvencijos dokumentus, Konvencija kiekvienai vėliau ją ratifikuojančiai ar prisijungiančiai valstybei įsigalioja trisdešimtą dieną nuo jos ratifikacinių raštų ar prisijungimo dokumentų deponavimo.

78 straipsnis

Generalinio sekretoriaus pranešimai

Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius praneša visoms valstybėms, priskiriamoms vienai iš keturių kategorijų, išvardytų 74 straipsnyje, apie:

- a) šios Konvencijos pasirašymą ir ratifikacinių raštų arba prisijungimo prie jos dokumentų deponavimą pagal 74, 75 ir 76 straipsnius;
- b) šios Konvencijos įsigaliojimo datą pagal 77 straipsnį.

79 straipsnis

Autentiški tekstai

Šios Konvencijos originalas, kurio tekstai anglų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis turi vienodą teisinę galią, deponuojamas Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui, kuris perduoda patvirtintus jos nuorašus visoms valstybėms, priskiriamoms vienai iš keturių kategorijų, išvardytų 74 straipsnyje.

TAI PATVIRTINDAMI, žemiau nurodyti tinkamai savo vyriausybių įgalioti asmenys pasirašė šią Konvenciją.

PRIIMTA Vienoje tūkstantis devyni šimtai šešiasdešimt trečiųjų metų balandžio mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną.
